

Tartalomjegyzék

Bevezetés..... 1

Ez a könyv pontosan neked íródott	1
Hasznos tudnivalók a könyv olvasásához (és hallgatásához).....	2
A könyvben használt ikonok	3
Minél többet tudsz a klasszikus zenéről, annál jobban fogod élvezni.....	4

1. rész: Isten hozott a Klasszikusok között!..... 5

1. fejezet: Mit rejt a klasszikus zene kagylóhéja? 7

Mi az a klasszikus zene?.....	7
Honnan tudjam, tetszik-e?	8
A legnagyobb hatású zeneszerzők hét legfontosabb ismertetőjegye.....	9
A zenéjük egyenest a szívükből jön.....	9
A darabjaik formai felépítésére laikusként is rá lehet érezni.....	9
Kreatívak és eredetiek.....	10
A műveik valamilyen valós emberi érzelmet fejeznek ki	10
Változatossággal és jó időzítéssel fent tudják tartani a hallgató figyelmét	11
Könnyen megjegyezhető zenét írnak.....	11
Műveik megindítják a hallgatóságot	12

2. fejezet: Zenetörténet – mindössze 80 oldalban 13

Hogy is kezdődött ez a klasszikus zene dolog?.....	13
A sötét középkor.....	14
Gregorián ének.....	14
Egy szerzetes, akit Guidónak hívtak.....	15
Lóduljatok!.....	15
A reneszánsz	16
A madrigál.....	17
Az opera első fénykora.....	17
A barokk korszak.....	17
Renitens hangok szabadlábban.....	18
Királyok, egyházak és más magas méltóságok.....	19
Antonio Vivaldi.....	19
Georg Friedrich Händel	22
Johann Sebastian Bach	24
A bécsi klasszika.....	26
Joseph Haydn.....	27
Wolfgang Amadeus Mozart.....	29
Ludwig van Beethoven: Az ember, aki mindent megújított.....	34
Schubert és az ő dalai	38
Felix Mendelssohn	41

Reménytelen romantikusok	44
Carl Maria von Weber.....	44
Hector Berlioz	45
Frédéric Chopin	48
Robert Schumann	50
Johannes Brahms.....	53
Két szupersztár: Paganini és Liszt	55
Liszt Paganini nyomdokain.....	56
Richard Wagner.....	57
Strauss és Mahler.....	59
Nacionalizmus a klasszikus zenében	63
Bedřich Smetana.....	63
Antonín Dvořák	65
Edvard Grieg.....	67
Jan Sibelius	68
Carl Nielsen.....	70
Glinka és az orosz öklömnyi csapat	71
Pjotr Iljics Csajkovszkij	73
Szergej Rachmaninov	76
A klasszikus zene a XX-XXI. században.....	77
Debussy és Ravel	78
Igor Sztravinszkij	80
Szergej Prokofjev	83
Dmitrij Dmitrijevic Sosztakovics	84
A második bécsi iskola.....	86
Az amerikaiak	88

3. fejezet: Miről ismerzik meg a szonáta?..... 93

Szimfóniák	93
Első tétel: élénk és gyors.....	94
Második tétel: lassú és lírai	95
Harmadik tétel: táncos	95
Finale: sodró lendületű.....	95
Szonáták és szonatinák	96
Concerto	97
A concerto szerkezete.....	98
A kadencia.....	99
Táncok és szvitek	100
Szerenád és divertimento.....	101
Téma és variációk.....	102
Fantázia és rapszódia.....	103
Szimfonikus költemények	104
Dalok	105
A dalnokok dalnoka	105
Dalformák.....	106
Oratóriumok és egyéb kórusművek	106
Operák, operettek és áriák.....	107
Nyitány és prelúdium.....	108
Balettek és balerinák.....	108
A vonósnegyes és egyéb, válogatott ínyencségek.....	109
És minek kell egyáltalán a forma?.....	110

11. rész: Hallgasd meg! 111

4. fejezet: Dave és Scott 1X-ű koncertlátogatási útmutatója® 113

Felkészülni – avagy nem felkészülni?	113
Mikor érdemes odaérni?	114
Mehetek ágyékkötőben a Tavaszi áldozatra?	115
Étrendi tanácsok koncert előtti étkezéshez	115
Hová üljek – és hogy juthatok olcsóbb jegyhez?	117
Tapsolni vagy nem tapsolni	119
Miért nem tapsolnak?	119
Még egy kicsit az eszement „nem tapsolunk” szabályról	120
Kit hozzunk el, és kit hagyjunk otthon a kutyával?	121
Milyen koncertre érdemes elmenni – és milyen érdemes elkerülni –, mikor randizol?	122
Vessünk egy pillantást a programfüzetre!	123
A tipikus koncertprogram	124
A zene maga	126
Egy másik koncertprogram	127
Belép a koncertmester!	129
Itt van, megjött az A	130
Tekergetés, csavargatás, húzogatás és nyomkodás	130
A karmester bevonulása	132
Miért van szükség interpretációra?	132
Feldarabolja az időt	134
Mi áll az álláshirdetésben?	135

5. fejezet: Lássuk csak, mi van az ingyen CD-n 137

Expozíció	146
Kidolgozás	147
Re-expozícióba	148
Kóda	149
Bevezetés	158
A tavasz hírnökei: Ifjak tánca	159
Elrablás játék	160

Szünet: A színpalak mögött 161

Élet a zenekari halastóban	161
Mit meg nem tennék a szerelemért!	162
A nagy távolság jobb-e annál, mint hogy itt játszom?	163
A próbajáték	163
Egy szinte igaz történet	163
Lezsírozott próbajátékok	165
A lista	165
A recept	166
Esélylatolgatás	166
Egy váratlan találkozás	167
A visszatérés	167
A színpadon	168
A paraván mögött	169

A várakozás.....	170
Utójáték.....	171
Egy zenekari zenész élete – avagy mi zajlik a gyakorlóteremben?.....	171
El kell adni a terméket.....	172
Zöld M&M's cukorkák és egyéb extrém kikötések.....	175
A karmester és zenekara között lévő furcsa és veszélyes kapcsolatról.....	176
És miért is éri meg ez az egész?.....	178

III. rész: Szakmai útmutató a zenekar használatához... 179

6. fejezet: A billentyűsök és társaik..... 181

A zongora.....	181
A hangok nevei.....	182
Mi az az oktáv?.....	183
A fekete billentyűk.....	183
Hogy működik a zongora?.....	184
A pedálok.....	185
Hol lehet zongoramuzsikát hallani?.....	186
A csembaló.....	187
Hol lehet csembalót hallani?.....	188
Az orgona.....	189
Húzogassuk a regisztereket!.....	189
Hol lehet orgonazenét hallani?.....	190
A szintetizátor.....	191

7. fejezet: Adjunk hozzá húrokat!..... 193

A hegedű.....	194
A vonó.....	194
Hangolás.....	195
A hegedű megszólaltatása.....	196
Vibrató.....	197
A vonóhúzás kibírhatatlan könnyedsége.....	197
Pizzicato.....	199
Hol lehet hegedűt hallani?.....	199
Más vonós hangszerek.....	200
A brácsa.....	200
Hol lehet brácsát hallani?.....	200
A cselló.....	202
Hol lehet csellót hallani?.....	203
A nagybőgő.....	203
Hol lehet a nagybőgőt hallani?.....	204
A hárfa.....	205
Hol lehet hárfát hallani?.....	207
A gitár.....	207
Hol lehet a gitárt hallani?.....	209
Egyéb húros hangszerek.....	209

8. fejezet: Elfújta a szél – a fafúvós hangszerek világa.....	211
A fuvola	212
Hol lehet fuvolát hallani?	213
A piccolo	214
Az oboa	215
Hogyan kell oboán játszani?	216
Hol lehet az oboát hallani?	217
Az angolkürt	218
A klarinét	218
Transzponáló hangszerek.....	218
Hol lehet a klarinétot hallani?	220
A szaxofon	220
A fagott.....	221
9. fejezet: Az elsődleges (és másodlagos) rezek.....	225
Rezes mumusok	226
Hogy működnek a rézfúvós hangszerek?.....	227
A vadászkürt.....	228
A natúrkürt	228
A modern, álnok kürt.....	228
Hol lehet a kürtöt hallani?.....	229
A trombita.....	230
A nyelv.....	231
Hangtompítók.....	231
Hol lehet trombitát hallani?.....	232
A harsona.....	233
Húzzogatni ide-oda	233
Hol lehet a harsonát hallani?.....	234
A tuba.....	235
Pletykák a tubáról.....	235
Hol lehet tubát hallani?	235
10. fejezet: A legütősebb ütősök.....	237
Az üstdob (timpani)	238
Peregjen az a dob.....	239
Hol lehet a timpanit hallani?.....	240
A nagydob.....	240
A cintányérok.....	240
A pergődob.....	241
A xilofon.....	242
A xilofon rokonai	243
Egyéb ütnivaló hangszerek.....	243
A triangulum	243
A tamburin.....	244
A tam-tam és a gong	245
A kasztanyetta.....	246
Az ostor	246
A kolomp.....	247
A kereplő.....	247

IV. rész: Mi jár a zeneszerző fejében? 249

11. fejezet: A rettegett zeneelmélet-fejezet..... 251

A ritmus: a zene motorja	252
Az idő felosztása	252
Érezd a ritmust!	252
Első lapról olvasási gyakorlatom	254
Hosszabb hangértékek	255
Rövidebb hangértékek	256
A pont	257
Hangmagasság: Beethoven 5000-es fordulatszám	259
Autós kísérlet	259
12 hang!	260
Hogyan van jelölve a hangmagasság?	261
Milyen hangnemben van?	268
Dave és Scott 99,9999%-ban megbízható hangnem- meghatározási metódusa	270
Mi értelme van a hangnemeknek?	271
Ugrás a hangközök közé	272
A nagy szekund	273
A nagy terc	273
A kvart	274
A kvint	275
A nagy szext	276
A nagy szeptim	277
Az oktáv	277
Nagy és kis hangközök	278
A kis szekund	278
A kis terc	279
A kis kvint (jaj, nem!) – helyesbíték: a tritónusz	280
A kis szext	281
A kis szeptim	282
Skálára fel!	282
Dallamformáló készlet	284
Béke és harmónia	285
Dúr, moll és nem számít	285
Baráti kapcsolatok: harmóniamenetek	287
Barátok, rómaiak és akkordmenetek	287
Vissza a kezdetekhez	288
Dobd be a turmixgépbe, és keverd meg jól	289
Íme, a te külön bejáratú zeneelméleti okleveled	290

12. fejezet: Még egyszer, érzéssel: tempó, dinamika és hangszerelés..... 293

A dinamikus duó: halk és hangos	294
Édesem, összement a HangosHalk™	295
Olasz hajtűk	295
A hangerő ízlés dolga	296
A tempó szeszélyei	297
A tolócsőtől a heckelphone-ig: alapfokú hangszereléstan	298

Játék a hangszínekkel	298
Hogyan jegyzik le a hangszerelést?	298
Ki a hangszerelő?	298

***V. rész: Top 10* 301**

13. fejezet: A tíz leggyakoribb tévedés a klasszikus zenével kapcsolatban..... 303

A klasszikus zene unalmas.....	303
A klasszikus zene a sznoboknak való	303
Minden modern zenét nagyon nehéz hallgatni	304
Manapság nem írnak már klasszikus zenét	304
Ki kell öltöznöm, ha szimfonikus koncertre megyek.....	305
Ha még soha nem hallottam a szólistáról, akkor biztos nem jó	305
A zenészeknek könnyű!	306
A legjobb helyek az első sorokban vannak.....	306
A „Hull a pelyhes fehér hó”-t Mozart írta.....	307
A klasszikus zene nem képes megváltoztatni az életemet.....	307

14. fejezet: A tíz legjobb koktélpártira való zenei szakkifejezés 309

15. fejezet: Tíz nagyszerű kamaradarab 313

16. fejezet: Tíz tutkós zenész vicc..... 315

A mindenk felett álló karmester	315
Mennybéli zenekar	315
Rezes randik	316
Az elhunyt Maestro.....	316
Mennyi?	316
A bógósök „szabadságra mennek”.....	317
Az otthontalan brácsás	317
A pityergő brácsás	317
A zenészek bosszúja	318
Még egy utolsó brácsás vicc.....	318

17. fejezet: Tíz tipp arra, hogyan tovább 319

Lépj kapcsolatba a helyi zenekarral!	319
Csatlakozz egy turnéhoz!	320
Ismerkedj meg a művészekkel – légy rajongó	320
Gyűjtsd be az ingyenes vagy olcsó CD-ket.....	321
Keress zeneszerető barátokat a neten	322
Hallgass klasszikus zenei rádiót!.....	322
Nézz komolyzenei témájú filmeket!	323
Tanulj, hogy boldogulj!.....	324
Te is légy részese a zenének!.....	325

VI. rész: Függelék..... 327**A függelék: Hogyan kezdjük lemezeket gyűjteni?..... 329**

1. lista: A régi nagy kedvencek 329
2. lista: Íz(le)lés skála – LÁGY/KÖNNYEN EMÉSZTHETŐ 330
3. lista: Íz(le)lés skála – ENYHÉN FŰSZERES/
KISSÉ NEHEZEN EMÉSZTHETŐ 331
4. lista: Íz(le)lés skála: KÖZEPESEN CSÍPÓS/
NEHEZEN EMÉSZTHETŐ 332
5. lista: Íz(le)lés skála: CSÍPÓS/KIFEJEZETTEN
NEHEZEN EMÉSZTHETŐ 333

B függelék: A klasszikus zene kronológiája..... 335**C függelék: Szószedet..... 341****Tárgymutató..... 347****D függelék: A CD-ről 355**

- Rendszerkövetelmények..... 355
- Tracklista..... 356